

Motion till riksdagen 2025/26:751

av **Mikael Oscarsson och Magnus Oscarsson (båda KD)**

Ny utredning om Raoul Wallenbergs öde

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en ny och oberoende utredning kring Raoul Wallenbergs öde och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för ökad tillgång till ryska arkiv och internationellt samarbete för att klarlägga sanningen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka det svenska minnesarbetet kring Raoul Wallenberg och hans gärning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Raoul Wallenberg är en av de mest betydelsefulla svenskarna i modern tid. Under andra världskriget räddade han genom sin personliga närvaro tiotusentals ungerska judar undan Förintelsen. Detta genom att bland annat utfärda skyddspass och inrätta skyddade hus. Hans insats är ett av de mest lysande exemplen på civilkurage i mänsklighetens historia.

Försvinnandet

Den 17 januari 1945 försvann Raoul Wallenberg efter att ha tagits till fånga av den sovjetiska armén i Budapest. Sedan dess har hans öde varit höljt i dunkel. Officiella sovjetiska och senare ryska förklaringar har varit motsägelsefulla. Enligt en version ska han ha dött i fängelset Lubjanka i Moskva 1947, men det finns inga entydiga bevis för detta.

Sveriges agerande

Sveriges hantering av Raoul Wallenbergs fall har länge kritiserats. Under kalla kriget var man försiktig i kontakterna med Sovjetunionen, vilket ledde till att frågan inte drevs med den kraft som hade varit motiverad. Först långt senare erkände svenska regeringar att man inte hade gjort tillräckligt för att försöka rädda en av sina egna diplomater.

Nya forskningsrön

Under de senaste decennierna har nya uppgifter tillkommit som kastar ytterligare ljus över fallet. Forskare och journalister har pekat på dokument i ryska arkiv som tyder på att Raoul Wallenberg kan ha levt längre än vad som tidigare hävdats. Det finns vittnesmål från medfångar och fragment av dokumentation som antyder att han kan ha varit vid liv långt in på 1950-talet. Men än i dag saknas ett slutgiltigt och trovärdigt svar.

Behovet av en ny utredning

För att hedra Raoul Wallenbergs minne och för att ge svar åt hans familj och eftervärlden måste Sverige fortsätta att söka efter sanningen. En ny, oberoende utredning bör tillsättas med uppdrag att granska allt tillgängligt material, inklusive sådant som ännu kan vara hemligstämplat i svenska arkiv. Regeringen bör också intensifiera sina diplomatiska ansträngningar för att få tillgång till relevanta ryska arkiv, även om dagens politiska läge och bilaterala relationer försvårar detta.

Minnesarbetet

Raoul Wallenbergs gärning måste också fortsätta att hållas levande i Sverige och internationellt. Hans mod och handlingskraft visar att en enskild människa kan göra enorm skillnad i kampen mot förtryck och ondska. Genom utbildning, minnesplatser och internationellt samarbete kan vi se till att hans insats aldrig glöms och att den inspirerar kommande generationer.

Att klarlägga Raoul Wallenbergs öde är en fråga om historisk rättvisa, men också om Sveriges trovärdighet. Vårt land måste visa att vi står upp för dem som riskerat allt i mänsklighetens tjänst.

Mikael Oscarsson (KD)

Magnus Oscarsson (KD)